

Uitzendwerk, detachering en payrolling

Caο-regels voor werknemers van Nederlandse intermediairs

Januari 2014

Inhoud

1	Inleiding	<u>3</u>
1.1	Over deze publicatie	<u>3</u>
1.2	Cao's voor uitzendkrachten	<u>4</u>
1.3	Bouwpakket en BouwVakpakket	<u>4</u>
1.4	Bouwplaats- en uta-functies	<u>5</u>
1.5	Vakkraft en nieuwkomer	<u>5</u>
1.6	Alleen gecertificeerde uitzendbureaus	<u>6</u>
1.7	Misstanden melden	<u>6</u>
2	Cao-regels voor Nederlandse uitzendbureaus	<u>7</u>
2.1	Overzicht Bouwpakket en BouwVakpakket	<u>7</u>
2.2	Uitwerking	<u>8</u>
2.3	Beginnen met uitzendwerk in de bouw	<u>8</u>
2.4	Arbeidsduur en tijdgerelateerde toeslagen	<u>8</u>
2.5	Vakantie en verlof	<u>13</u>
2.6	Inkomen	<u>15</u>
2.7	Overige vergoedingen en toeslagen	<u>17</u>
2.8	Veiligheid en gezondheid	<u>20</u>
2.9	Pensioen	<u>21</u>
3	Adressen cao-partijen	<u>22</u>
3.1	Partijen bij de CAO voor de Bouwnijverheid	<u>22</u>
3.2	Partijen bij de ABU- en/of de NBBU-CAO voor Uitzendkrachten	<u>22</u>
	Colofon	<u>23</u>

1 Inleiding

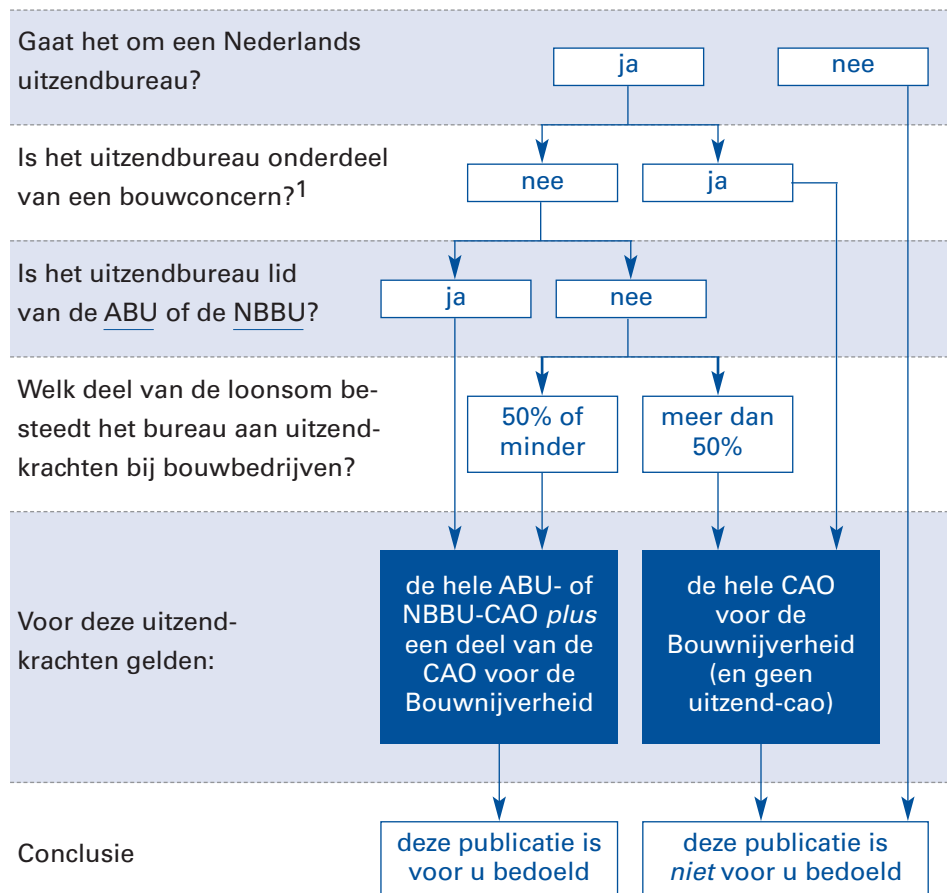
1.1 Over deze publicatie

Doelgroepen

Deze publicatie is bedoeld voor:

- » de Nederlandse uitzend-, detacherings- of payrollonderneming die een werknemer bij een bouw- of infrabedrijf plaatst (verder te noemen: het uitzendbureau);
- » de werknemer die in opdracht van dit uitzendbureau werkzaamheden bij een bouw- of infrabedrijf uitvoert (verder te noemen: de uitzendkracht);
- » het inlenend bouw- of infrabedrijf (verder te noemen: inlener of bouwbedrijf).

Met behulp van het volgende stroomschema kunt u nagaan of deze publicatie voor u van belang is.

¹ Een concern dat valt onder de CAO voor de Bouwnijverheid.

Inhoud van dit document

Zoals uit het voorgaande schema blijkt, geldt voor de werknemer van een uitzendbureau die bij een bouwbedrijf wordt geplaatst, altijd (een deel van) de CAO voor de Bouwnijverheid.

In deze publicatie is de situatie uitgewerkt waarin het uitzendbureau verplicht is zowel een CAO voor Uitzendkrachten toe te passen, als *een deel van* de CAO voor de Bouwnijverheid. Is dit niet het geval, dan is de *hele* CAO voor de Bouwnijverheid van toepassing.

Opmerkingen

- » De in deze publicatie beschreven cao-regels gelden ook voor het uitzendbureau dat een werknemer van een *andere* onderneming bij een bouwbedrijf plaatst (doordetachering).
- » Voor een *buitenlands* uitzendbureau gelden deels andere regels dan voor een Nederlands uitzendbureau. Zie www.NLconstruction.info.
- » De nationaliteit van de uitzendkracht is niet bepalend voor de cao-regels die van toepassing zijn. Bepalend is of de uitzendkracht in dienst is van een Nederlands dan wel een buitenlands uitzendbureau.

1.2 Cao's voor uitzendkrachten

Voor de uitzendbureaus en uitzendkrachten die behoren tot de doelgroep van deze publicatie geldt - behalve een deel van de CAO voor de Bouwnijverheid - ook een uitzend-cao. Welke uitzend-cao dit is, hangt af van het uitzendbureau waar de uitzendkracht voor werkt:

- » de ABU-CAO voor Uitzendkrachten geldt voor uitzendbureaus die lid zijn van de [ABU](#) en - als de ABU-CAO algemeen verbindend is verklaard - ook voor uitzendbureaus die niet bij de ABU of de NBBU zijn aangesloten;
- » de NBBU-CAO voor Uitzendkrachten geldt uitsluitend voor uitzendbureaus die lid zijn van de [NBBU](#).

Meer informatie over de rechtspositie van uitzendkrachten vindt u op www.abu.nl en in de ABU-brochure [Een samenvatting van de CAO voor Uitzendkrachten 2012-2017](#).

1.3 Bouwpakket en BouwVakpakket

Voor de uitzendkracht in de bouw geldt vanaf zijn eerste werkdag het zogenoemde loonverhoudingsvoorschrift, ook wel 'inlenersbeloning' genoemd. In aanvulling daarop geldt voor hem *nog* een aantal bepalingen uit de CAO voor de Bouwnijverheid.

De bepalingen uit de CAO voor de Bouwnijverheid die moeten worden toegepast door de uitzendbureaus die behoren tot de doelgroep van deze publicatie, zijn geclusterd in twee pakketten:

-
- » **Bouwpakket:** Dit pakket arbeidsvoorwaarden geldt voor *alle* uitzendkrachten die in opdracht van het uitzendbureau in de bouw werken, vanaf de eerste werkdag.
 - » **BouwVakpakket:** Dit pakket geldt alleen voor vakkrachten. Het bevat een aantal *extra* bepalingen uit de CAO voor de Bouwnijverheid, *bovenop* het Bouwpakket. Die bepalingen zijn in deze publicatie in gele vlakken geplaatst. Beide pakketten gelden zowel voor uitzendkrachten in bouwplaatsfuncties, als voor uitzendkrachten in uta-functies.

1.4 Bouwplaats- en uta-functies

Net als in de CAO voor de Bouwnijverheid wordt in deze publicatie onderscheid gemaakt tussen:

- » **uitzendkrachten in een bouwplaatsfunctie:** zij voeren daadwerkelijk bouwwerkzaamheden uit, zoals timmeren, metselen, slopen en de aanleg van auto- en spoorwegen;
- » **uitzendkrachten in een uta-functie:** zij vervullen leidinggevende, technische en/of administratieve functies binnen bouwbedrijven.

Voor de uitzendkracht in een bouwplaatsfunctie is de inhoud van het Bouwpakket en het BouwVakpakket anders dan voor de uitzendkracht in een uta-functie.

Als in een cao-regel de term 'uitzendkracht' wordt gebruikt zonder de toevoeging 'in een bouwplaatsfunctie' of 'in een uta-functie', geldt die regel voor beide groepen uitzendkrachten.

1.5 Vakkracht en nieuwkomer

Welke onderdelen van de CAO voor de Bouwnijverheid op de uitzendkracht van toepassing zijn, hangt onder meer af van zijn status: vakkracht of nieuwkomer. Vakkrachten en nieuwkomers kunnen werkzaam zijn in zowel bouwplaats- als uta-functies.

Een *vakkracht* is degene die:

- » als werknemer en/of uitzendkracht bouwwerkzaamheden heeft verricht gedurende ten minste twaalf maanden binnen een periode van twee jaar direct voorafgaand en/of tijdens de uitzendperiode *of*
- » werkzaam is als uitzendkracht in een bouwplaatsfunctie en een vakopleiding in de bouw volgt op niveau 2 of 3, dan wel een diploma voor zo'n opleiding heeft behaald *of*
- » werkzaam is als uitzendkracht in een uta-functie en een diploma heeft behaald voor een bouwtechnische vakopleiding op niveau 2 of hoger.

Een *nieuwkomer* is een uitzendkracht die *niet* aan (één van) deze eisen voldoet. Als in een cao-regel de term 'uitzendkracht' wordt gebruikt zonder de toevoeging 'vakkracht' of 'nieuwkomer', geldt die regel voor beide groepen uitzendkrachten.

1.6 Alleen gecertificeerde uitzendbureaus

Bouwbedrijven mogen op grond van de CAO voor de Bouwnijverheid alleen uitzendkrachten inlenen van NEN-gecertificeerde uitzendbureaus die zijn opgenomen in het Register Normering Arbeid. Zie www.normeringarbeid.nl. Alle ABU-leden en vrijwel alle NBBU-leden beschikken over het vereiste NEN-certificaat. De NEN-eis geldt niet voor uitzendbureaus die onderdeel zijn van een bouwconcern² en ook niet voor opleidingsbedrijven in de bouw.

1.7 Misstanden melden

Merkt u dat een bepaald bouwbedrijf of uitzendbureau de cao-regels niet naleeft? En leidt dit tot misstanden voor de betrokken uitzendkrachten of tot concurrentievervalsing voor andere ondernemingen? Meld dit dan bij [Bureau naleving & werkings sfeer](#). Dit bureau is een initiatief van de organisaties van werkgevers en werknemers die partij zijn bij de CAO voor de Bouwnijverheid.

² Een concern dat valt onder de CAO voor de Bouwnijverheid.

2 Cao-regels voor Nederlandse uitzendbureaus

2.1 Overzicht Bouwpakket en BouwVakpakket

Artikelen uit de CAO voor de Bouwnijverheid die van toepassing zijn op uitzendkrachten van Nederlandse uitzendbureaus

Beginnen met uitzendwerk in de bouw

- » Introductie in het bouwbedrijf (art. 18)

Arbeidsduur en tijdgerelateerde toeslagen

- » Normale arbeidsduur en werkdagen (art. 23)
- » Afwijkende regeling: gemiddeld 40 uur per week (art. 23)
- » Normregeling arbeidstijden (art. 24)
- » Deeltijdwerk (art. 25)
- » Vierdaagse werkweek vakkrachten 55 jaar en ouder (art. 26a-b)³
- » Onderhoudswerk op zaterdag (art. 27)
- » Overwerk bouwplaatsfuncties (art. 29)
- » Overwerkvergoeding bouwplaatsfuncties (art. 30)
- » Overwerk en overwerkvergoeding uta-functies (art. 31)
- » Verschoven uren Infra bouwplaatsfuncties (art. 32a)
- » Verschoven uren Tijwerk bouwplaatsfuncties (art. 32b)
- » Ploegendienst in bouwplaatsfuncties (art. 33)
- » Bereikbaarheidsdienst vakkrachten in bouwplaatsfuncties (art. 34)³

Vakantie en verlof

- » Extra vakantiedagen vakkrachten 55 jaar of ouder (art. 35a-b)³
- » Roostervrije dagen vakkrachten (art. 36a-b)³

Inkomen

- » Functie-indeling en loon bouwplaatsfuncties (art. 41a, 42a-c)
- » Functie-indeling en salaris uta-functies (art. 41b en 43)
- » Loon-/en salarisverhogingen (art. 44)
- » Prestatietoeslag vakkrachten in bouwplaatsfuncties (art. 45)³

Overige vergoedingen

- » Reiskostenvergoeding bouwplaatsfuncties (art. 50)
- » Reisurenvergoeding vakkrachten in bouwplaatsfuncties (art. 51)³
- » Reiskostenvergoeding uta-functies (art. 54)
- » Verhuiskostenvergoeding uta-functies (art. 54)
- » Verafgelegen werken bouwplaatsfuncties (art. 50, art. 55)
- » Verafgelegen werken uta-functies (art. 54)
- » Persoonlijke beschermingsmiddelen, werkkleding en gereedschap bouwplaatsfuncties (art. 56)

Veiligheid en gezondheid

- » Bijzondere veiligheids- en arbobepalingen (art. 70a-c)
- » Veiligheid bij verschoven uren Infra bouwplaatsfuncties (art. 71)

Pensioen

- » Uitzend- en Bouwpensioen (art. 85a-b)

³ De cao-bepalingen die in gele vlakken zijn geplaatst, zijn de extra's uit het BouwVakpakket voor vakkrachten.

2.2 Uitwerking

De inhoud van het Bouwpakket en het BouwVakpakket is in de volgende paragrafen uitgewerkt. Daarbij is gekozen voor een zo eenvoudig mogelijke beschrijving, met weglating van allerlei details. Dit betekent dat aan de tekst van deze publicatie geen rechten kunnen worden ontleend.

De volledige en rechtsgeldige beschrijving van de gemaakte afspraken over uitzendwerk in de bouw is te vinden op de volgende plaatsen:

- » CAO voor de Bouwnijverheid, artikel 6 en bijlage 2 (www.NLconstruction.info)
- » ABU-CAO voor Uitzendkrachten, artikel 21 en bijlage II (www.abu.nl);
- » NBBU-CAO voor Uitzendkrachten, artikel 37 en bijlage 10 (www.nbbu.nl).

Voor nadere informatie over de inhoud van een cao kunt u terecht bij de werknemers- en werkgeversorganisaties die partij zijn bij die cao. De naam- en adresgegevens staan in hoofdstuk 3.

2.3 Beginnen met uitzendwerk in de bouw

Introductie in het bouwbedrijf (art. 18)

- » **Taak inlenende werkgever:** De inlenende werkgever zorgt voor een goede introductie van de uitzendkracht. Daarbij besteedt hij onder meer aandacht aan de organisatie van het bedrijf, de inhoud van het werk, de kennismaking met collega's, arbeidsvoorwaarden, arbeidsomstandigheden, veiligheid en medezeggenschap.

2.4 Arbeidsduur en tijdgerelateerde toeslagen

Normale arbeidsduur en werkdagen (art. 23)

- » **Veertig uur, maandag t/m vrijdag:** De normale arbeidsduur is veertig uur per week en acht uur per dag. Een normale werkweek loopt van maandag tot en met vrijdag. De uitzendkracht is niet verplicht te werken op zaterdag, zondag of een erkende christelijke feestdag.
- » **Dagelijkse werk- en rusttijden:** De inlener stelt in overleg met de uitzendkracht vast op welke tijden deze dagelijks werkt en rust. Als de uitzendkracht om privéredenen op andere tijden wil werken, houdt de werkgever daar serieus rekening mee.
- » **Extra regels voor bouwplaatsfuncties:**
 - Dagelijkse werktijd: Deze valt tussen 07.00 en 18.00 uur.
 - Maximaal 11,5 uur: De werktijd, pauze en reistijd mogen samen niet langer duren dan 11,5 uur per dag. Zo nodig wordt de werktijd ingekort. De reizen die daardoor in werktijd vallen, gelden dan als gewerkte uren.

Afwijkende regeling: gemiddeld 40 uur per week (art. 23)

- » **7 tot 9 uur per dag:** Binnen een bedrijf kan worden afgesproken de arbeidsduur te laten variëren van zeven tot negen uur per dag, terwijl loon wordt betaald over acht uur per dag. In dat geval krijgt de uitzendkracht die meer dan acht uur (maximaal negen uur) per dag werkt, geen overwerktoeslag. Binnen een werkweek is de arbeidsduur iedere dag gelijk. De gemiddelde arbeidsduur per week - gemeten over een periode van dertien weken - moet uitkomen op veertig uur.
- » **Randvoorwaarden:** Bij een gemiddeld veertigurige werkweek valt de dagelijkse werktijd voor iedereen tussen 07.00 uur en 18.00 uur. De werktijd, de verplichte pauze en de werkelijke reistijd mogen samen niet langer duren dan 11,5 uur per dag. Is het méér, dan moet de inlener de werktijd inkorten. De reizen die daardoor in werktijd vallen, betaalt hij als gewerkte uren uit.

Normregeling arbeidstijden (art. 24)

- » **Vangnetregeling:** Voor zover over een bepaald onderdeel van de werktijden in de cao niets is geregeld, geldt de Normregeling arbeidstijden uit bijlage 6 van de cao.

Deeltijdwerk (art. 25)

- » **Ja, tenzij...:** De uitzendkracht mag op zijn verzoek in deeltijd werken, tenzij de inlener aannemelijk kan maken dat de situatie in zijn bedrijf dit niet toelaat.
- » **4 x 8:** Ook 4 x 8 uur per week werken is mogelijk.

Extra voor vakkrachten

Vierdaagse werkweek vakkrachten 55 jaar en ouder (art. 26a-b)

- » **Op verzoek:** Als de vakkracht van 55 jaar en ouder zijn werkweek wil terugbrengen tot vier dagen en 32 uur per week, moet hij hier toestemming voor vragen aan de inlener en dit melden bij zijn uitzendbureau. Hij zit niet definitief aan zijn keuze voor een vierdaagse werkweek vast.
- » **Inzet vrije dagen:** Om een vierdaagse werkweek met behoud van het volledige loon mogelijk te maken, gebruikt de vakkracht zijn vakantiedagen, seniorendagen, roostervrije dagen en feestdagen. Hij moet echter vijftien vakantiedagen overhouden voor zijn zomervakantie.
- » **Te weinig verlofdagen?** De inzet van vrije dagen levert niet voldoende op om het hele jaar vier dagen per week te kunnen werken. De vakkracht kan voor de ontbrekende dagen onbetaald verlof opnemen of een aantal weken vijf dagen werken.
- » **Meer informatie?** Zie de digitale publicatie 'De vierdaagse werkweek 55-plus voor bouwplaats- en uta-werknemers'. Die is te vinden op www.NLconstruction.info.

Onderhoudswerk op zaterdag (art. 27)

- » **In gebruik zijnde gebouwen:** De uitzendkracht mag op zaterdagen onderhouds- en reparatiewerk doen aan in gebruik zijnde gebouwen. Bijvoorbeeld woningen, kantoren, ziekenhuizen of industriële gebouwen.
- » **Dagvenster:** De werktijd valt tussen 07.00 uur en 18.00 uur.
- » **Compensatie:** De uitzendkracht heeft recht op 50% zaterdagtoeslag en een onbetaalde doordeweekse vrije dag naar keuze.
- » **Voorwaarden:** Onderhoudswerk op zaterdag mag alleen als de opdrachtgever van de inlener dit eist. De uitzendkracht is niet verplicht op zaterdag te werken.

Overwerk bouwplaatsfuncties (art. 29)

- » **Wat is overwerk?**
 - langer werken dan acht uur per dag (behalve als het bedrijf gebruik maakt van de afwijkende regeling van gemiddeld veertig uur per week);
 - werken vóór 07.00 en na 18.00 uur;
 - werken op zaterdag of zondag.
- » **Niet verplicht:** De uitzendkracht is niet verplicht over te werken.
- » **In hele uren:** Overwerk kan alleen in hele uren.
- » **Maximaal 13 uur per dag:** Bij overwerk mogen de werktijd, pauze en reistijd samen niet langer duren dan dertien uur per dag. Zo nodig wordt de werktijd ingekort. De reisure die daardoor in werktijd vallen, gelden dan als gewerkte uren.
- » **Verbod voor jongeren:** Uitzendkrachten tot 18 jaar mogen niet overwerken.
- » **Verbod op structureel overwerk:** Er mag niet structureel worden overgewerkt. Structureel overwerk is overwerk dat meerdere weken achter elkaar op vaste tijdstippen plaatsvindt.

Overwerkvergoeding bouwplaatsfuncties (art. 30)

- » **In geld of tijd:** De uitzendkracht in een bouwplaatsfunctie die overwerk doet, heeft de keuze tussen een vergoeding in geld of in vrije tijd. Hij laat de inlener binnen drie werkdagen na het overwerk weten voor welke van deze mogelijkheden hij kiest.
- » **Vergoeding in geld:** Voor elk overuur ontvangt de uitzendkracht het vast overeengekomen uurloon, verhoogd met het geldende percentage uit de volgende tabel.
- » **Vergoeding in tijd:** Voor elk overuur ontvangt de uitzendkracht een uur vrije tijd, vermeerderd met het geldende percentage uit de volgende tabel. Als de uitzendkracht op deze manier een tegoed van acht uren heeft opgebouwd, kan hij in overleg met de inlener een dag vrij nemen. Over die dag ontvangt hij het vast overeengekomen loon.
- » **Overwerk in ploegendienst:** In dit geval wordt de overwerkvergoeding berekend over de voor ploegendienst geldende uurlonen.
- » **Overwerk tijdens verschoven uren Infra:** Hierbij wordt de overwerkvergoeding berekend over het vast overeengekomen loon en *niet* over de toeslag verschoven uren Infra.

Overwerkvergoeding bouwplaatsfuncties

soort overuur	toeslag
de eerste 3 overuren per dag	25%
overige overuren tussen maandag 05.00 uur en zaterdag 21.00 uur	50%
tussen zaterdag 21.00 uur en maandag 05.00 uur en op feestdagen	100%

Overwerk en overwerkvergoeding uta-functies (art. 31)

- » **Niet verplicht:** De uitzendkracht in een uta-functie is niet verplicht over te werken.
- » **Vergoeding:** Het uitzendbureau bepaalt hoe het overwerk van aanmerkelijke omvang aan de uitzendkracht in een uta-functie compenseert. Het uitzendbureau maakt dit besluit schriftelijk aan de uitzendkracht bekend.
- » **Als de afspraken niet zijn vastgelegd:** In dat geval betaalt het uitzendbureau de uitzendkracht tot en met uta-functieniveau 3 minimaal een vergoeding tegen het geldende salaris per uur of een vergoeding in de vorm van tijd voor tijd.

Verschoven uren Infra bouwplaatsfuncties (art. 32a)

- » **Waar gaat het om?** Op infrastructurele werken mag de uitzendkracht in een bouwplaatsfunctie in verschoven uren werken. Dat wil zeggen: ook vóór 07.00 en na 18.00 uur en ook op zaterdag en zondag. De normale arbeidsduur blijft veertig uur per kalenderweek.
- » **Voorwaarden:** De CAO voor de Bouwnijverheid stelt een aantal voorwaarden aan werken in verschoven uren. De belangrijkste zijn:
 - het mag alleen als de opdrachtgever van de inlener dit heeft voorgeschreven en voor zover het noodzakelijk is;
 - de inlener vertelt de uitzendkracht minstens twee weken tevoren wanneer hij in verschoven uren moet werken;
 - de uitzendkracht is niet verplicht in verschoven uren Infra te werken;
 - voor 55-plussers geldt een beperking tot dertig weken per jaar;
 - de normale arbeidsduur van veertig uur per week mag over vier diensten worden verdeeld als alle diensten in die week na 20.00 uur beginnen;
 - één keer per week moet de uitzendkracht een rusttijd hebben van 48 uur aan één stuk; eens per twee weken valt die rusttijd tussen zaterdag 06.00 uur en zondag 21.00 uur.
- » **Veiligheid:** Voor infrastructurele werken die 's avonds en 's nachts in verschoven uren worden uitgevoerd, bestaan speciale veiligheidsmaatregelen. Zie [Veiligheid bij verschoven uren Infra](#).
- » **Toeslag verschoven uren Infra:** Dit is een percentuele toeslag op het vast overeengekomen uurloon van de uitzendkracht in een bouwplaatsfunctie. De toeslag geldt voor gewerkte verschoven uren vóór 07.00 uur en na 20.00 uur, binnen de normale arbeidsduur per week. Zie de volgende tabel. Als de uitzendkracht in verschoven uren overwerkt, geldt de [overwerkvergoeding](#).
- » **Als er iets tussen komt:** Als het de bedoeling is in een bepaalde week uitsluitend in verschoven uren te werken, maar het niet lukt het normale aantal uren vol te maken, betaalt het uitzendbureau een toeslag van 30%

over de uren waarop niet kon worden gewerkt. De uitzendkracht krijgt dan dus toch over de hele werkweek een toeslag.

Toeslag verschoven uren Infra bouwplaatsfuncties

verschoven gewerkte uren	toeslag
tussen maandag 20.00 uur en vrijdag 07.00 uur	30%
tussen vrijdag 20.00 uur en zaterdag 20.00 uur	50%
tussen zaterdag 20.00 uur en zondag 07.00 uur	75%
tussen zondag 07.00 uur en maandag 07.00 uur en op feestdagen	100%

Verschoven uren Tijwerk bouwplaatsfuncties (art. 32b)

- » **25 procent:** De uitzendkracht in een bouwplaatsfunctie die werkzaamheden uitvoert die onderhevig zijn aan eb en vloed, ontvangt een toeslag op het garantie-uurloon van 25%. Deze toeslag geldt voor gewerkte uren vóór 06.00 uur en na 18.00 uur, voor zover die binnen de normale arbeidsduur vallen.

Ploegendienst bouwplaatsfuncties (art. 33)

- » **Grenzen:** Bij ploegendienst ligt de normale arbeidsduur tussen maandagochtend 0.00 uur en vrijdagavond 24.00 uur. Bovendien geldt een maximum arbeidsduur van tachtig uur per twee weken.
- » **Toeslag:** De uitzendkracht die in ploegendienst werkt, ontvangt een percentuele toeslag op zijn vast overeengekomen loon. Voor de Industriële bouw geldt een afwijkende regeling. Beide regelingen zijn weergegeven in de volgende tabel.

Toeslag ploegendienst bouwplaatsfuncties

algemene regeling	toeslag
tweeploegendienst	10%
drieploegendienst	15%
regeling industriële bouw	
bij begin vóór 06.00 uur of einde na 19.00 uur (exclusief overuren):	
- uren tussen 06.00 uur en 19.00 uur	5%
- uren tussen 19.00 uur en 06.00 uur	25%

Extra voor vakkrachten

Bereikbaarheidsdienst vakkrachten in bouwplaatsfuncties (art. 34)

- » **Waar gaat het om?** Een vakkracht in een bouwplaatsfunctie heeft bereikbaarheidsdienst als hij buiten de normale arbeidsduur beschikbaar moet zijn om werk te doen dat niet tot de volgende werkdag kan wachten.
- » **Bereikbaarheidsvergoeding:** De vakkracht heeft tijdens bereikbaarheidsdienst recht op een vergoeding, óók als hij tijdens die dienst niet is opgeroepen voor werk.
- » **Hoogte vergoeding:** Het uitzendbureau stelt de hoogte van de vergoeding vast in overleg met de vakkracht. Daarbij wordt in principe aangesloten bij de vergoedingsregeling van de inlener. De in de volgende tabel genoemde bedragen gelden hierbij als ondergrens.
- » **Vergoeding per week of per dag:** Als de vakkracht een hele kalenderweek bereikbaarheidsdienst heeft, geldt een vergoeding per week. Duurt de dienst minder dan een kalenderweek, dan betaalt het uitzendbureau een vergoeding per dag. Zie de volgende tabel.
- » **Overwerkvergoeding:** Voor zover de vakkracht tijdens zijn bereikbaarheidsdienst wordt opgeroepen om te werken, heeft hij bovendien recht op de overwerkvergoeding.

Vergoeding bereikbaarheidsdienst vakkrachten in bouwplaatsfuncties (bruto; minimumbedragen)

mate waarin de vakkracht gebonden is aan zijn woning	vergoeding per kalenderweek	vergoeding per dag (% van weekvergoeding)	
		ma t/m vrij	za/zo
voortdurend	€ 176,13	10%	25%
regelmatig	€ 152,64	10%	25%
minimaal	€ 129,16	10%	25%

2.5 Vakantie en verlof

Vakantiedagen

- » **Uitzend-cao's:** Voor normale vakantiedagen gelden de regels uit de ABU- of de NBBU-CAO voor Uitzendkrachten. Volgens beide uitzend-cao's heeft de uitzendkracht recht op 24 doorbetaalde vakantiedagen per jaar.
- » **Extra dagen:** Voor de uitzendkracht die tevens vakkracht is, gelden bovendien de bepalingen uit de CAO voor de Bouwnijverheid over extra vakantiedagen voor werknemers van 55 jaar en ouder en roostervrije dagen.

Extra voor vakkrachten

Extra vakantiedagen vakkrachten 55 jaar of ouder (art. 35a-b)

- » **Senioredagen:** Het uitzendbureau kent de vakkracht van 55 jaar of ouder een aantal extra vakantiedagen toe: de zogenoemde 'senioredagen'. Zie de volgende tabel.
- » **Werken in deeltijd of in een deel van het jaar:** Voor de deeltijdwerker en degene die slechts een deel van het jaar in de bouw werkt, geldt het aantal senioredagen naar verhouding van de gewerkte tijd.
- » **Loonbetaling:** Het uitzendbureau betaalt de vakkracht over de senioredagen zijn vast overeengekomen loon / normale salaris door.
- » **Senioredagen bij einde werk:** Als de vakkracht die met zijn werk voor de inlener stopt, een restant of tekort aan senioredagen heeft, verrekenet het uitzendbureau deze dagen met hem. Dit gebeurt in tijd of in geld.

Senioredagen vakkrachten 55 jaar of ouder

functie / leeftijd	aantal senioredagen per jaar *	
	bouwplaatsfuncties	uta-functies
55 t/m 59 jaar	10	9
60 jaar of ouder	13	11

* De uitzendkracht die in de loop van een kalenderjaar 55 of 60 jaar wordt, heeft dat jaar recht op het genoemde aantal dagen naar rato.

Extra voor vakkrachten

Roostervrije dagen vakkrachten (art. 36a-b)

- » **Aantal dagen bouwplaats:** Het uitzendbureau kent de vakkracht in een bouwplaatsfunctie per jaar 22 roostervrije dagen toe. Dit aantal geldt voor de vakkracht die het hele jaar 40 uur per week bij de inlener (bij inleners) in de bouw werkt. Van de 22 roostervrije dagen zijn er 12 vrij opneembaar. Het uitzendbureau heeft het recht deze dagen in geld te compenseren. De overige 10 dagen worden vastgesteld door de inlener, in overleg met de werknemers.
- » **Aantal dagen uta:** Het uitzendbureau kent de vakkracht in een uta-functie per jaar 17 roostervrije dagen toe. Dit aantal geldt voor de vakkracht die het hele jaar 40 uur per week bij de inlener (bij inleners) in de bouw werkt. Van de 17 roostervrije dagen zijn er 15 vrij opneembaar. De overige 2 dagen worden door het uitzendbureau in de vorm van extra loon uitbetaald.
- » **Werken in deeltijd of in een deel van het jaar:** Voor de deeltijdwerker en degene die slechts een deel van het jaar in de bouw werkt, geldt het aantal roostervrije dagen naar verhouding van de gewerkte tijd.
- » **Loon/salaris:** Het uitzendbureau betaalt de vakkracht over deze dagen zijn vast overeengekomen loon / salaris.
- » **Roostervrije dagen bij einde werk:** Als de uitzendkracht met zijn werk bij de inlener stopt en roostervrije dagen overhoudt, moet hij die vóór zijn vertrek opnemen. Als hij roostervrije dagen tekortkomt, mag het uitzendbureau het verschil in principe niet met hem verrekenen.

2.6 Inkomen

Begrippen

- » **Garantieloon:** Dit is het loon dat het uitzendbureau de uitzendkracht in een bouwplaatsfunctie op grond van de cao ten minste moet betalen.
- » **Vast overeengekomen loon:** Dit is het garantieloon plus de eventuele prestatietoeslag van de vakkracht in een bouwplaatsfunctie.
- » **Salaris:** Het vast overeengekomen brutobedrag per periode, dat het uitzendbureau de uitzendkracht in een uta-functie op grond van de cao betaalt. Dit bedrag is exclusief vakantietoeslag en andere toeslagen, vaste en variabele gratificaties, eindejaarsuitkeringen en uitkeringen ineens.

Functie-indeling bouwplaatsfuncties (art. 41a)

- » **Functie-indeling:** Het uitzendbureau deelt de uitzendkracht in in een functie. Dit gebeurt op grond van de taken van de uitzendkracht en de functielijsten uit de cao (cao-bijlagen 9a-1 en 9a-2). Er zijn vijf functiegroepen: A t/m E. De loonhoogte hangt af van de functiegroep.

Loon bouwplaatsfuncties (42a-c)

- » **Hetzelfde loon als vast personeel:** De uitzendkracht in de bouw heeft vanaf zijn eerste werkdag recht op dezelfde beloning als de vaste werknemer van het bouwbedrijf die hetzelfde werk doet.
- » **Loontabellen:** De actuele loontabellen voor uitzendkrachten in bouwplaatsfuncties vindt u op www.NLconstruction.info.
- » **Toelichting:**
 - 22 jaar of ouder: Het garantieloon voor deze uitzendkracht staat in loontabel I (kolom 2). Afwijkende lonen gelden voor (a) de uitzendkracht die een BBL-opleiding op niveau 2 of 3 volgt of daar een diploma voor heeft behaald (loontabel I, kolom 3 en 4) en (b) de voorman of leermeester (loontabel II).
 - 16 t/m 21 jaar: Het garantieloon voor deze uitzendkracht hangt af van zijn leeftijd en zijn opleidingsniveau. Zie loontabel III.
 - Tijdens BBL: Voor de uitzendkracht die een BBL-opleiding op niveau 2 of 3 volgt, gelden ook de tabellen V en VI.
 - Inloopschaal: Het uitzendbureau mag de uitzendkracht in de leeftijd tot 27 jaar die niet eerder in de bouw heeft gewerkt, gedurende het eerste jaar betalen volgens loontabel IV.

Functie-indeling uta-functies (art. 41b)

- » **Functie-indeling:** Het uitzendbureau deelt de uitzendkracht in op een bepaald functieniveau. Dit gebeurt op grond van de taken van de uitzendkracht en de functiestructuur uit de cao (cao-bijlage 9b).

Salaris uta-functies (art. 43)

- » **Hetzelfde salaris als vast personeel:** De uitzendkracht in de bouw heeft vanaf zijn eerste werkdag recht op dezelfde beloning als de vaste werknemer van het bouwbedrijf die hetzelfde werk doet.

» **Salaristabellen:** De actuele salaristabellen voor uitzendkrachten in uta-functies vindt u op www.NLconstruction.info.

» **Toelichting:**

- Inschaling: Ieder functieniveau kent een salarisschaal met een minimum- en een maximumsalaris. Het maandsalaris waar de uitzendkracht recht op heeft, ligt op of boven het minimum. Het uitzendbureau informeert de uitzendkracht over de criteria die het hanteert bij de vaststelling van het salaris.
- Leeftijd: 22 jaar of ouder: salaristabel 1; 16 t/m 21 jaar: salaristabel 2.
- Inloopschaal: Het uitzendbureau mag de uitzendkracht in een uta-functie in de volgende gevallen betalen volgens de inloopschaal van salaristabel 3:
 - 22 jaar of ouder en langer dan acht maanden werkloos geweest: maximaal een jaar;
 - 16 t/m 21 jaar en ingedeeld op functieniveau 1: gedurende het eerste jaar dat de uitzendkracht in de bouw werkt.

Loon-/en salarisverhogingen (art. 44)

» **Structurele verhogingen:** Structurele loon- en salarisverhogingen uit de CAO voor de Bouwnijverheid gelden ook voor de uitzendkracht; eventuele eenmalige uitkeringen niet. De structurele loon- en salarisverhogingen zijn verwerkt in de loon- en salaristabellen op www.NLconstruction.info.

Extra voor vakkrachten

Prestatietoeslag vakkrachten in bouwplaatsfuncties (art. 45)

- » **Indien gebruikelijk:** Als in het bouwbedrijf van de inlener of op de bouwplaats waar de vakkracht werkt een prestatietoeslag geldt, betaalt het uitzendbureau een zelfde toeslag aan de vakkracht. Een prestatietoeslag is een toeslag op het voor de uitzendkracht geldende garantieloon.
- » **In principe niet inbouwen:** Het uitzendbureau mag de prestatietoeslag niet verrekenen met een verhoging van het garantieloon. Dit mag *wel* als het gaat om een loonsverhoging in verband met plaatsing van de uitzendkracht in een hogere functiegroep.

2.7 Overige vergoedingen

Let op!

- » **Belastbaarheid vergoedingen:** Het uitzendbureau hoeft de onderstaande vergoedingen alleen te betalen, voor zover die zijn vrijgesteld van loonheffing en premies.

Reiskostenvergoeding bouwplaatsfuncties (art. 50)

- » **Voor wie?** De uitzendkracht in een bouwplaatsfunctie heeft recht op een reiskostenvergoeding volgens de onderstaande tabel als hij:
 - voor het woon-werkverkeer dagelijks in totaal meer dan 15 kilometer moet reizen en/of
 - tijdens en voor zijn werk moet reizen.
- » **Keuze vervoermiddel:** De inlener mag bepalen met welk vervoermiddel de uitzendkracht reist. Het woon-werkverkeer vindt zoveel mogelijk als groepsvervoer plaats.
- » **Afwijkende reiskostenregelingen:** De inlener kan met zijn ondernemingsraad een afwijkende regeling afspreken, maar die mag per saldo niet ongunstiger zijn.

Reiskostenvergoeding bouwplaatsfunctie

vervoermiddel	maatstaf	bedrag
openbaar vervoer	laagste klasse	100%
fiets	per werkdag	€ 0,80
bromfiets	per km	€ 0,07
	per dag (minimaal)	€ 0,89
motor	per km	€ 0,19*
auto	per km	€ 0,19*

* Dit is de fiscaal onbelaste vergoeding die geldt voor 2014.

Extra voor vakkrachten

Reisurenvergoeding vakkrachten in bouwplaatsfuncties (art. 51)

- » **Voor wie?** Het uitzendbureau betaalt de vakkracht in een bouwplaatsfunctie die buiten zijn woongemeente werkt, een vergoeding over de uren die deze moet besteden aan het woon-werkverkeer. Dit geldt niet voor het eerste reisuur per dag.
- » **Vergoeding per uur:** De reisurenvergoeding per uur is gelijk aan het garantie-uurloon van de vakkracht.
- » **Vervoermiddelen:** De reisurenvergoeding geldt voor reizen per openbaar vervoer, met een eigen vervoermiddel en een vervoermiddel dat ter beschikking is gesteld door het uitzendbureau of de inlener.
- » **Vaststellen reistijd:** Als reistijd voor het openbaar vervoer geldt de dienstregeling. Bij andere vervoermiddelen wordt ervan uitgegaan dat de vakkracht het volgende aantal kilometers per uur kan reizen: te voet 5 km,

fiets 15 km, bromfiets 25 km, motor 40 km. Voor het reizen per auto geldt een normregeling, waarin wordt uitgegaan van de snelste route van huis naar het werk en terug. Zie de volgende tabel.

Berekening reizen bij autogebruik (bouwplaatswerknemer)

woon-werkverkeer: afstand enkele reis in km		uit te betalen reizen per dag
meer dan	tot en met	
0 km	25 km	0
25 km	50 km	op basis van een snelheid van 60 km per uur (max. 0,8 uur)
50 km	59 km	1,0
59 km	70 km	1,2
70 km	81 km	1,4
81 km	92 km	1,5
92 km	105 km	1,8
105 km	of meer	werkelijke reistijd**

* Het eerste reisuur is hier al van afgetrokken.

** Met een minimum van 1,8 uur.

- » **Onwerkbaar weer:** De vakkracht heeft ook recht op de reizenvergoeding als hij door slecht weer niet kan werken. Dit geldt niet als hij vooraf had kunnen weten dat hij niet naar het werk hoefde te gaan.
- » **Afwijkende reizenregelingen:** De inlener kan met zijn ondernemingsraad een afwijkende regeling afspreken, maar die mag per saldo niet ongunstiger zijn.

Reiskostenvergoeding uta-functies (art. 54)

- » **Voor wie?** De uitzendkracht in een uta-functie heeft recht op een reiskostenvergoeding volgens de onderstaande tabel als hij:
 - in opdracht van de inlener buiten zijn vaste standplaats moet werken en daar een vervoermiddel voor moet gebruiken;
 - (als het voorgaande niet aan de orde is:) voor het normale woon-werkverkeer een eigen vervoermiddel moet gebruiken. Bij gebruik van openbaar vervoer geldt deze vergoeding alleen als de inlener de uitzendkracht geen OV-kaart heeft gegeven.
- » **Keuze vervoermiddel:** De inlener mag bepalen met welk vervoermiddel de uitzendkracht reist.
- » **Afwijkende reiskostenregelingen:** De inlener kan met de uitzendkracht een afwijkende regeling afspreken, maar die mag per saldo niet ongunstiger zijn.

Reiskostenvergoeding uta-functies

vervoermiddel	maatstaf	bedrag
openbaar vervoer	laagste klasse	100%
motor	per km	€ 0,19*
auto	per km	€ 0,19*

* Dit is de fiscaal onbelaste vergoeding die geldt voor 2014.

Verhuiskostenvergoeding uta-functies (art. 54)

- » **Voor wie?** De uitzendkracht in een uta-functie die in een andere gemeente dan zijn oorspronkelijke standplaats moet werken en daarheen op verzoek van de inlener verhuist, komt in aanmerking voor een verhuiskostenvergoeding.
- » **Vergoeding:** De uitzendkracht ontvangt een redelijke vergoeding voor alle kosten die met de verhuizing samenhangen.

Verafgelegen werken bouwplaatsfuncties (art. 50, art. 55)

- » **Vergoedingen:** De uitzendkracht in een bouwplaatsfunctie die zo ver van zijn woonplaats moet werken, dat hij niet dagelijks naar huis kan gaan, heeft recht op de volgende vergoedingen:
- » **Reiskosten:** Naast een vergoeding voor de noodzakelijke reiskosten ter plaatse van het werk, ontvangt de uitzendkracht een vergoeding voor de reiskosten die hij maakt om eenmaal per week van en naar huis te reizen. Dit gebeurt op basis van de gebruikelijke reiskostenvergoeding.
- » **Verblijfskosten:** Zolang de uitzendkracht voor zijn werk van huis is, is het uitzendbureau verantwoordelijk voor zijn voeding, behoorlijke huisvesting en andere zaken die voor zijn verblijf nodig zijn. Het uitzendbureau kan dit zelf regelen en betalen, maar mag dit ook aan de uitzendkracht overlaten en hem de kosten vergoeden. Ook als het uitzendbureau alles zelf regelt en betaalt, verstrekt het de uitzendkracht een vergoeding voor voeding van € 6,65 per dag.

Verafgelegen werken uta-functies (art. 54)

- » **Reis-, voedings- en logieskosten:** Als de uitzendkracht in een uta-functie zo ver van zijn standplaats moet werken, dat hij niet dagelijks naar huis kan gaan, heeft hij recht op een redelijke vergoeding voor de extra reis-, voedings- en logieskosten.
- » **Eén keer per week naar huis:** De uitzendkracht mag eenmaal per week naar huis gaan. De daarmee samenhangende reiskosten worden vergoed.

Persoonlijke beschermingsmiddelen, werkkleding en gereedschap bouwplaatsfuncties (art. 56)

- » **Persoonlijke beschermingsmiddelen:** De inlener verstrekt de wettelijk verplichte beschermingsmiddelen gratis aan de uitzendkracht in een bouwplaatsfunctie.
- » **Werkkleding:** De inlener kan de noodzakelijke werkkleding gratis verstrekken. Doet hij dit niet, dan heeft de uitzendkracht in een bouwplaatsfunctie recht op een financiële vergoeding. Zie de volgende tabel. De inlener die bij vorst laat doorwerken, verstrekt de uitzendkracht gratis winterkleding.
- » **Eigen gereedschap:** Als de inlener vindt dat de uitzendkracht eigen gereedschap moet gebruiken, ontvangt de uitzendkracht hiervoor per gewerkte dag de volgende netto vergoedingen: timmerman of straatmaker € 0,75; metselaar of tegelzetter € 0,54.

Vergoeding werkkleding bouwplaatsfuncties

soort kleding	netto vergoeding per gewerkte dag
werkkleding	€ 0,87
idem, voor het Heibedrijf	€ 0,95
laarzen	€ 0,54
uitsluitend knielaarzen	€ 0,43

2.8 Veiligheid en gezondheid

Samenspel tussen inlener en uitzendkracht

- » **Dezelfde regels als voor vast personeel:** Voor de uitzendkracht gelden dezelfde wettelijke en cao-regels op het gebied van veiligheid en arbeidsomstandigheden (arbo) als voor het vaste personeel van de inlener.
- » **Rol inlener:** De inlener is verantwoordelijk voor het toepassen van de veiligheids- en arboregels. Hij geeft de uitzendkracht duidelijke instructies.
- » **Rol uitzendkracht:** De uitzendkracht moet de veiligheids- en arboinstructies van de inlener opvolgen.

Bijzondere veiligheids- en arbobepalingen (art. 70a-c)

- » **Voorbeelden:** Onderstaand een paar voorbeelden van veiligheids- en arbobepalingen uit de CAO voor de Bouwnijverheid.
- » **Persoonlijke beschermingsmiddelen (veiligheidshelm, veiligheidsschoenen e.d.):** De inlener verstrekt ze gratis. Iedere uitzendkracht die op een bouwplaats werkt, moet ze gebruiken.
- » **Gevaarlijke stoffen:** De uitzendkracht mag sterk vervuilend werk weigeren als de inlener niet voor voldoende bescherming zorgt. De uitzendkracht in een bouwplaatsfunctie mag in principe geen asbest of teer verwerken. Dit geldt ook voor oplosmiddelrijke producten bij binnenwerk. Als met gevaarlijke stoffen en producten wordt gewerkt, moet de uitvoerder beschikken over een lijst van deze stoffen/producten en de hierbij te nemen voorzorgsmaatregelen.
- » **Tillen:** De uitzendkracht in een bouwplaatsfunctie mag in ieder geval niet meer dan 25 kg tillen. Als hij metsel- en lijmblokken van 14 kg of meer verwerkt, moet hij daar hulpmiddelen bij gebruiken.
- » **Tochtvrij binnenwerk:** De inlener zorgt dat de uitzendkracht in een bouwplaatsfunctie binnenwerk in de periode van 1 september tot 1 mei zoveel mogelijk tochtvrij kan uitvoeren.
- » **Wegwerkzaamheden:** Die mag de uitzendkracht in een bouwplaatsfunctie pas doen, als hij een cursus veilig werken heeft gevolgd.
- » **Jongeren:** Een uitzendkracht in een bouwplaatsfunctie tot 18 jaar mag niet overwerken, niet bij heistellingen werken en niet in tarief werken.

Veiligheid bij verschoven uren Infra bouwplaatsfuncties (art. 71)

Voor infrastructurele werken die 's avonds en 's nachts in verschoven uren worden uitgevoerd, gelden bovendien de volgende veiligheidsmaatregelen:

- » **Informereren uitzendkrachten:** De inlener zorgt ervoor dat de uitzendkracht voor het begin van het werk op de hoogte is van de veiligheidsvoorschriften.
- » **Veiligheidsvest verplicht:** Bij wegwerkzaamheden moet de uitzendkracht gebruikmaken van een veiligheidsvest.
- » **Wegafzetting:** Het weggedeelte waarop wordt gewerkt, moet in zijn geheel zijn afgesloten voor verkeer.
- » **Nachtvorst:** Bij nachtvorst mag de uitzendkracht uitsluitend spoedwerkzaamheden uitvoeren. De veiligheid en gezondheid van de uitzendkracht moeten gewaarborgd zijn.

2.9 Pensioen

Uitzendpensioen

- » **Voorwaarden:** De uitzendkracht van 21 jaar of ouder die ten minste een half jaar voor een uitzendbureau heeft gewerkt, is deelnemer in de pensioenregeling van de Stichting Pensioenfonds voor Personeelsdiensten (StiPP). Dit geldt in ieder geval voor de uitzendkracht die nieuwkomer is in de bouw.
- » **Meer informatie:** www.stippensioen.nl

Extra voor vakkrachten

Bouwpensioen (art. 85a-b)

- » **Voorwaarden:** De vakkracht is verplicht deelnemer in de pensioenregeling van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Bouwnijverheid (bpfBOUW) als hij aan een van de volgende voorwaarden voldoet:
 - voorafgaand aan het uitzendwerk was hij al deelnemer was in het bpfBOUW of
 - hij heeft ten minste één jaar lang als vakkracht in de bouw gewerkt.
- » **Meer informatie:** www.bouwpensioen.nl (werknemers) en www.administratienet.nl (werkgevers).

3 Adressen cao-partijen

3.1 Partijen bij de CAO voor de Bouwnijverheid

Werkgeversorganisaties

- » Bouwend Nederland
www.bouwendnederland.nl
- » Aannemersfederatie Nederland Bouw en Infra
www.aannemersfederatie.nl
- » NVB Vereniging voor ontwikkelaars & bouwondernemers
www.nvb-bouw.nl
- » Vereniging van Waterbouwers
www.waterbouwers.nl

Werknemersorganisaties

- » FNV Bouw
www.fnvbouw.nl
- » CNV Vakmensen
www.cnvvakmensen.nl

3.2 Partijen bij de ABU- en/of de NBBU-CAO voor Uitzendkrachten

Werkgeversorganisaties

- » Algemene Bond Uitzendondernemingen (ABU-CAO)
www.abu.nl
- » Nederlandse Bond van Bemiddelings- en Uitzendondernemingen (NBBU-CAO)
www.nbbu.nl

Werknemersorganisaties (ABU- en NBBU-CAO)

- » FNV Bondgenoten
www.fnvbondgenoten.nl
- » CNV Dienstenbond
www.cnvdienstenbond.nl
- » De Unie
www.unie.nl
- » Landelijke Belangenvereniging (LBV)
www.lbv.nl

Colofon

De tekst van deze publicatie is in meerdere talen beschikbaar.
Zie www.NLconstruction.info.

Uitgave

Partijen bij de CAO voor de Bouwnijverheid,
de ABU-CAO voor Uitzendkrachten en
de NBBU-CAO voor Uitzendkrachten.
p/a [Technisch Bureau Bouwnijverheid](#), Harderwijk.

Redactie

Joyce van Dongen (Technisch Bureau Bouwnijverheid) en
Teun Baak (Tekst & Beleid bv, Bleiswijk)

Vormgeving

Mieneke van der Wekken (StudioTof!, Swifterbant)

[Aan de tekst van deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.](#)

Januari 2014